

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Кафедра обліку і аудиту

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДЛЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

“Обліково-аналітичні системи суб’єктів господарювання”

Освітній ступінь: бакалавр
Семестр: 6
Кафедра: Обліку і аудиту (економічний факультет)
Форма звітності: залік
Обсяг дисципліни:
Загальна кількість годин – 90 (кредитів ECTS – 3)
Аудиторні години – 32 (лекції – 16, практичні – 16)

Швець В. Методичні вказівки для практичних занять з навчальної дисципліни за вибором студентів “Обліково-аналітичні системи суб’єктів господарювання” для студентів денної форми навчання освітнього ступеня бакалавр. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2021. - 26 с.

Методичні вказівки затверджено на засіданні кафедри обліку і аудиту
Протокол від “1” лютого 2021 року № 10.

Рецензент: професор Дерій Василь Антонович

1. Опис початкової дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика початкової дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань	За вибором студента	
Модулів – 2	07 “Управління та адміністрування”	Рік підготовки	
Змістових модулів – 2	Спеціальності: „Облік і оподаткування” “Правознавство”; “Інформатика”; “Системний аналіз”; та інші.	3-й	-
		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		6-й	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3,6;	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції	
		16 год.	-
		Практичні	
		16 год.	-
		Самостійна робота	
		58 год.	-
		ІНДЗ	
Вид контролю: залік			

2. Мета та завдання початкової дисципліни

“Обліково-аналітичні системи суб’єктів господарювання”

Мета дисципліни: ознайомити студентів з основами організації та функціонування обліково-аналітичних систем суб’єктів господарювання у різних сферах діяльності та форм власності в Україні. Дисципліна “Обліково-аналітичні системи суб’єктів господарювання” є дисципліною вільного вибору студента циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки для освітньої наукової програми з підготовки бакалавра, яка викладається в 6-му семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).

Зміст дисципліни: Запропонований курс має прикладне спрямування, так як дає змогу студентам ознайомитися з основами організації та функціонування обліково-аналітичних систем суб’єктів господарювання у різних сферах діяльності та форм власності в Україні, визначити зміст, правове забезпечення та методичні основи кожної підсистеми: облікової, аналітичної, контрольно-аудиторської.

Серед основних проблемних питань дисципліни: принципи сприйняття та порядок відображення в обліку та звітності на прикладі підприємства господарських операцій, організація економічного аналізу діяльності господарюючих суб’єктів, організація та методика контрольно-аудиторської роботи з урахуванням форм оподаткування.

Досягнення даної мети передбачає вирішення наступного кола завдань:

Знати:

- основні етапи виникнення та розвитку обліково-аналітичних систем суб'єктів господарювання;
- нормативно-правове забезпечення діяльності обліково-аналітичних систем суб'єктів господарювання в Україні;
- методи застосовувані в обліково-аналітичних системах суб'єктів господарювання;
- методика функціонування облікової підсистеми в ОАС СГ;
- методика проведення аналізу та контролю в обліково-аналітичних системах суб'єктів господарювання;

Вміти:

- застосовувати методи обліку, аналізу і контролю діяльності суб'єктів господарювання;
- відображати господарські операції в обліковій підсистемі;
- проводити аналіз активів, капіталу і зобов'язань підприємств;
- проводити внутрішній контроль діяльності суб'єктів господарювання;
- оформлювати результати контролю діяльності суб'єктів господарювання.

Оволодіння знаннями з навчальної дисципліни “Обліково-аналітичні системи суб'єктів господарювання” досягається шляхом прослуховування та вивчення лекційного курсу (16 год.) та виконанням практичних завдань (16 год.). Для виконання практичних завдань студент займається самостійною роботою (58 год.), яка полягає в опрацюванні нормативно-правових джерел і спеціальної літератури з даної дисципліни, оволодіння навиками у розумінні фахової підготовки та набуття розуміння майбутніх компетенцій, які відповідають обраній дисципліні. Інвестори, кредитори та інші представники ділових кіл використовують для прийняття рішень дані обліку і звітності, спираючись на компетентність їх виконавців.

Поточний контроль знань студентів проводиться шляхом усного опитування і успішного завершення практичних завдань. Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку, який проводиться шляхом письмового тестування.

Теоретичною основою дисципліни “Обліково-аналітичні системи суб'єктів господарювання” є дисципліни “Інформатика”, “Мікроекономіка”, “Теорія бухгалтерського обліку”, “Правознавство” знання яких забезпечує розуміння сутності обліково-аналітичних систем суб'єктів господарювання в умовах застосування комп'ютерної техніки та інформаційних технологій.

3. Програма навчальної дисципліни (години)

1. Виникнення обліково-аналітичних систем суб'єктів господарювання та їх трансформація в часі й просторі.	2
2. Структура і класифікація обліково-аналітичних систем суб'єктів господарювання.	2
3. Правове й методичне забезпечення функціонування облікової підсистеми суб'єктів господарювання.	2
4. Функціонування облікової підсистеми суб'єктів господарювання від виникнення господарських операцій до узагальнення інформації у звітності.	2
5. Зміст, принципи та порядок організації підсистеми економічного аналізу суб'єктами господарювання.	2
6. Методи та методики економічного аналізу в обліково-аналітичних системах суб'єктів господарювання.	2
7. Правове, організаційне та методичне забезпечення функціонування контрольно-аудиторської підсистеми в обліково-аналітичних системах суб'єктів господарювання.	2

Назви тем і короткий їх зміст

Тема 1. Виникнення обліково-аналітичних систем суб'єктів господарювання та їх трансформація в часі й просторі

Питання до розгляду:

1. Причини та умови виникнення обліково-аналітичної практики, та закономірності її розвитку.
2. Обліково-аналітичні системи (ОАС СГ) у Стародавньому світі.
3. Розвиток і становлення обліково-аналітичних систем.
4. Розвиток обліково-аналітичних наук як основи ОАС СГ в Україні.

Мета і завдання дисципліни “Обліково-аналітичні системи суб'єктів господарювання”. Передумови виникнення обліково-аналітичної практики та закономірності її розвитку.

ОАС СГ у Стародавньому світі. Найдавніші факти функціонування обліково-аналітичних систем у Стародавньому світі. Обліково-аналітичне відображення господарських явищ і процесів у Стародавньому Єгипті та в Месопотамії.

Розвиток і становлення обліково-аналітичних систем в епоху Відродження. Перші друковані праці з організації обліково-аналітичного процесу в італійських містах та їх поширення у європейських країнах.

Розвиток обліково-аналітичних наук як основи ОАС СГ на українських землях. Виокремлення основних етапів становлення обліково-аналітичних систем в Україні та їх характеристика.

Тема 2. Структура і класифікація обліково-аналітичних систем суб'єктів господарювання

Питання до розгляду:

- 1.Зміст та завдання ОАС СГ у контексті теорії систем.
2. Структура і характеристика елементів ОАС СГ.
3. Зв'язки в ОАС СГ.
4. Види ОАС СГ в Україні та їх зв'язок з іншими системами.

Поняття систем та ідея теорії систем. Визначення ОАС СГ, її елементів та підсистем. Основні завдання ОАС СГ.

Структурні складові ОАС СГ. Характеристика елементів та підсистем ОАС СГ. Основні властивості ОАС СГ.

Види зв'язку між елементами ОАС СГ та їх класифікація.

Класифікація ОАС СГ. Основні види ОАС СГ. Взаємодія і взаємозалежність ОАС СГ і зовнішнього середовища.

Тема 3. Правове й методичне забезпечення функціонування облікової підсистеми суб'єктів господарювання

Питання до розгляду:

1. Сутність обліку, його види і завдання.
2. Нормативно-правове регулювання обліку в Україні та основні принципи побудови облікової підсистеми.

3. Об'єкти обліку і методи облікової підсистеми.
4. Баланс та вплив господарських операцій на його зміни.

Сутність бухгалтерського обліку. Основні види обліку, їх зміст і завдання. Економічні показники. Вимірники в обліку. Нормативно-правове регулювання обліку в Україні. Основні принципи побудови бухгалтерського обліку.

Предмет бухгалтерського обліку. Бухгалтерський облік як процес. Об'єкти бухгалтерського обліку. Класифікація об'єктів обліку. Метод бухгалтерського обліку. Документування та інвентаризація. Оцінка та калькулювання. Подвійний запис і рахунки бухгалтерського обліку. Бухгалтерська звітність і баланс.

Зміст балансу та його форма. Актив балансу: зміст розділів і статей. Пасив балансу: зміст розділів і статей. Основні види господарських операцій. Вплив господарських операцій на зміни в балансі.

ЗАВДАННЯ 3.1. Відобразити господарські операції у журналі та на рахунках методом подвійного запису. Зміст господарських операцій: 1) 2.02.19. передано зі складу у виробництво матеріали на суму – 7000 грн; 2) 3.02.19. від постачальника отримано матеріали на суму – 18500 грн; 3) 4.02.19. з виробництва на склад передано готову продукцію на суму 16000 грн; 4) 5.02.19. до каси підприємства з поточного рахунку надійшли кошти на виплату заробітної плати – 30000 грн (охарактеризувати ці операції)

Таблиця 3.2.

Реєстраційний журнал

Дата	Номер операції	Зміст операції	Сума	Д ^т	К ^т
			Σ	*	*

Д ^т	Рахунок	К ^т
С-до		
Оборот	Оборот	
С-до		

Д ^т	Рахунок	К ^т
С-до		
Оборот	Оборот	
С-до		

Д ^Г	Рахунок	К ^Г
С-до		
Оборот		Оборот
С-до		

Д ^Г	Рахунок	К ^Г
		С-до
Оборот		Оборот
		С-до

Д ^Г	Рахунок	К ^Г
		С-до
Оборот		Оборот
		С-до

Д ^Г	Рахунок	К ^Г
		С-до
Оборот		Оборот
		С-до

ЗАВДАННЯ 3.2. Навести чотири приклади впливу господарських операцій різного типу на баланс підприємства „Граніт+”.

Баланс підприємства „Граніт+”

Актив	Σ	Пасив	Σ
1. Основні засоби	900,0	1. Статутний капітал	900,0
2. Виробничі запаси	100,0	2. Нерозподілений прибуток	80,0
3. Грошові кошти	80,0	3. Кредити банків	100,0
4. Дебіторська заборгованість	30,0	4. Постачальники	20,0
		5. Заборгованість з оплати праці	10,0
Підсумок	1 110,0	Підсумок	1 110,0

Таблиця 3.2.

Реєстраційний журнал

Дата	Номер операції	Зміст операції	Сума	Д ^Г	К ^Г
------	----------------	----------------	------	----------------	----------------

			Σ	*	*

Д ^Г	Рахунок	К ^Г
С-до		
Оборот		Оборот
С-до		

Д ^Г	Рахунок	К ^Г
		С-до
Оборот		Оборот
		С-до

Д ^Г	Рахунок	К ^Г
		С-до
Оборот		Оборот
		С-до

Д ^Г	Рахунок	К ^Г
		С-до
Оборот		Оборот
		С-до

Баланс підприємства „Граніт+”

Актив	Σ	Пасив	Σ
Основні засоби Виробничі запаси Грошові кошти Дебіторська заборгованість		Статутний капітал Нерозподілений прибуток Кредити банків Постачальники Заборгованість з оплати праці	

Підсумок		Підсумок	
----------	--	----------	--

Тема 4. Функціонування облікової підсистеми суб'єктів господарювання від виникнення господарських операцій до узагальнення інформації у звітності

Питання до розгляду:

1. Рахунки облікової підсистеми та порядок відображення облікової інформації.
2. Метод подвійного запису та узагальнення даних на рахунках облікової підсистеми.
3. Узагальнення даних обліку в оборотних відомостях за синтетичними рахунками і формування звітності.
4. Методика складання шахових оборотних відомостей.

Рахунки в бухгалтерського обліку: їхній зміст і будова. Відображення облікової інформації на рахунках облікової підсистеми. Основні критерії класифікації рахунків бухгалтерського обліку. Характеристика окремих рахунків за економічним змістом. Характеристика рахунків за призначенням і структурою. Синтетичні та аналітичні рахунки в обліку. План рахунків бухгалтерського обліку.

Метод подвійного запису й узагальнення даних у бухгалтерському обліку. Узагальнення даних обліку в оборотних відомостях за синтетичними рахунками. Методика складання шахових оборотних відомостей. Оборотні відомості за аналітичними рахунками. Взаємозв'язок даних в оборотних відомостях.

ЗАВДАННЯ 4.1. На основі балансу (табл.4.1) відобразити зміни в обліковій підсистемі підприємства ПП Арата.

Таблиця 4.1.

Баланс ПП „Арата” на 01.01.2020 р.

		тис.грн.	
Актив	Сума	Пасив	Сума
Основні засоби	200,5	Статутний капітал	150,0
Матеріали	20,5	Кредити банків	100,0
Виробництво	10,0	Розрахунки з постачальниками	11,5
Грошові кошти	30,0	Розрахунки з оплати праці	10,5
Розрахунки з покупцями і замовниками	11,0		
Підсумок	272,0	Підсумок	272,0

Упродовж місяця січня на ПП „Арата” відбулись такі операції:

- 1) передано зі складу у виробництво матеріали на суму – 20000 грн (9.01);
- 2) від постачальника отримано матеріали на суму – 98500 грн (10.01);
- 3) робітникам підприємства нараховано заробітну плату у сумі – 321 500 грн (12.01);
- 4) з виробництва на склад передано готову продукцію на суму 18000 грн (13.01);

- 5) до каси підприємства з поточного рахунку надійшли кошти на виплату заробітної плати – 300 000 грн (14.01);
- 6) отримано короткострокову позику в банку з метою виплати працівникам заробітної плати – 300000 грн. (14.01);
- 7) виплачено заробітну плату працівникам - 321 500 грн. (15.01).

4.2. Для відображення цих господарських операцій у підсистемі обліку зробіть записи у Реєстраційний журнал і складіть кореспонденцію рахунків.

Таблиця 4.2.

Реєстраційний журнал

Дата	Номер операції	Зміст операції	Сума	Д ^Г	К ^Г
			Σ	*	*

4.3. Дані операції відобразити на рахунках обліку.

Д ^Г рах.	К ^Г	Д ^Г рах.	К ^Г	
С-до –		С-до –		
Оборот –	Оборот –	Оборот	Оборот	
С-до –		С-до –		
Д ^Г рах.	К ^Г	Д ^Г	К ^Г	
С-до –		С-до		
Оборот	Оборот	Оборот	Оборот	
С-до		С-до		
Д ^Г рах.	К ^Г	Д ^Г рах.	К ^Г	
С-до –			С-до	
Оборот	Оборот	Оборот	Оборот	
С-до			С-до	
Д ^Г	рах.	К ^Г	Д ^Г рах.	К ^Г
С-до				С-до

Оборот	Оборот	Оборот	Оборот
С-до			С-до
рах.		рах.	
Д ^Г	К ^Г	Д ^Г	К ^Г
	С-до		С-до
Оборот	Оборот	Оборот	Оборот
	С-до		С-до
рах.		рах.	
Д ^Г	К ^Г	Д ^Г	К ^Г
С-до			
Оборот	Оборот		
С-до			

4.3. На підставі залишків і оборотів за рахунками скласти оборотну відомість (табл. 4.3.).

Таблиця 4.3.

Оборотна відомість за синтетичними рахунками ПП „Арата” за січень 2020 року, тис.грн.

Номер за порядком	Назва рахунків	Сальдо на 1.01. 2020 р.		Оборот за місяць		Сальдо на 1.02. 2020 р.	
		Д ^Г	К ^Г	Д ^Г	К ^Г	Д ^Г	К ^Г
1.	Основні засоби		*				*
2.	Матеріали		*				*
3.	Виробництво		*				*
4.	Готова продукція		*				*
5.	Грошові кошти („Поточний рахунок)		*				*
6.	Грошові кошти („Каса”)		*				*
7.	Розрахунки з покупцями		*				*
8.	Статутний капітал	*				*	
9.	Кредити банків	*				*	
10.	Розрахунки з постачальниками	*				*	
11.	Розрахунки з оплати праці	*				*	
	Підсумок						

4.4. Скласти баланс ПП „Арата” станом на 01.02.2020 р.

Таблиця 4.4.

Баланс ПП „Арата” на 01.02.2020 р.

тис.грн.

Актив	Сума	Пасив	Сума
-------	------	-------	------

Основні засоби		Статутний капітал	
Матеріали		Кредити банків	
Виробництво		Розрахунки з постачальниками	
Грошові кошти		Розрахунки з оплати праці	
Розрахунки з покупцями і замовниками			
<i>Підсумок</i>		<i>Підсумок</i>	

Тема 5. Зміст, принципи та порядок організації підсистеми економічного аналізу суб'єктами господарювання

Питання до розгляду:

1. Зміст та основні принципи побудови економічного аналізу.
2. Часові та просторові види економічного аналізу.
3. Організація підсистеми економічного аналізу суб'єктами господарювання.

Зміст та основні принципи побудови економічного аналізу. Основні цільові функції економічного аналізу. Просторові види економічного аналізу. Часові види економічного аналізу.

Організація підсистеми економічного аналізу суб'єктами господарювання. Функціонально-вартісний аналіз та його організація.

ЗАВДАННЯ 5.1. Провести порівняльний аналіз балансу використовуючи дані Завдань 4.2-4.3. Для розрахунків використовувати таблиці. Зробити аналітичні висновки.

ЗАВДАННЯ 5.2. Провести аналіз змін на окремих рахунках з попередніх завдань 4.2-4.3. Для розрахунків використовувати таблиці. Зробити аналітичні висновки.

Тема 6. Методи та методики економічного аналізу в обліково-аналітичних системах суб'єктів господарювання

Питання до розгляду:

1. Зміст та сукупність методів економічного аналізу.
2. Методика аналізу майна підприємства.
3. Аналіз капіталу підприємства.
4. Аналіз доходів і фінансових результатів підприємства.

Зміст методу економічного аналізу. Методи порівняння. Метод ланцюгових підстановок в економічному аналізі. Метод різниць відносних величин.

Методика аналізу майна підприємства. Аналіз капіталу підприємства. Аналіз дебіторської та кредиторської заборгованостей.

Аналіз доходів підприємства. Аналіз фінансових результатів підприємства. Аналіз показників рентабельності підприємства.. Аналіз фінансової стійкості підприємства.

ЗАВДАННЯ 6.1. Провести аналіз основних засобів за даними табл.6.1 та зробити висновки. Результати аналізу відобразити графічно.

Таблиця 6.1

Аналіз динаміки зміни та структури основних засобів Стрийського виробничого об'єднання за 2018-2020 рр.

Види основних засобів	2018 р.		2019 р.		2020 р.	
	Сума, грн.	Питома вага, %	Сума, грн.	Питома вага, %	Сума, грн.	Питома вага, %
1	2	3	4	5	6	7
Будинки та споруди	33413688,00		33413688,00		34524717,00	
Машини та обладнання	286058,00		284530,00		336989,00	
Транспортні засоби	117922,00		117922,00		117922,00	
Інструменти, прилади та інвентар	45916,00		45633,00		45633,00	
Інші основні засоби	37565,00		37565,00		37565,00	
Малоцінні необоротні матеріальні активи	101871,00		168317,00		189302,00	
Всього основних засобів	34003020,00		34067655,00		35312128,00	

ЗАВДАННЯ 6.2. Провести аналіз кредиторської заборгованості за даними табл. 6.2 та зробити висновки. Результати аналізу відобразити графічно.

Таблиця 6.2.

Аналіз кредиторської заборгованості ПП «Супер-Маркет» станом на 30 листопада 2020 року

	Кредитори	Загальна сума заборгован.	До 7 днів	До 14 днів	До 21 дня	До 1 місяця	До 3 місяці в	До року	До 3 років
1	ПП «Водолій»	1981,9					1981,9		
2	ПП «Колібри»	0,3				0,3			
3	ФОП Герус	867,98	867,98						

2019	12,50								
2020	13,20								

ЗАВДАННЯ 6.5. Провести експрес-аналіз фінансового стану за даними табл. 6.5 та зробити висновки. Результати аналізу відобразити графічно.

Таблиця 6.5

Експрес-аналіз фінансового стану ПП «Рівноправність» за 2018-2020 рр.

Показник	2018 р	2019 р	2020 р	Абсолютне відхилення, +/-	
				2019 до 2018	2020 до 2019
1 Показники майнового стану					
1. Валюта балансу (майно підприємства),	2513,7	9708,7	25496,8		
2. Абсолютна величина основних засобів, тис. грн.	1775,9	2835,6	3976,8		
3. Фондовіддача основних фондів, %	-	23	22		
4. Частка основних засобів в активах, %	74	37	23		
2. Показники ділової активності					
1. Оборотність активів (обороті), ресурсовіддача, трансформації, %	-	9	4		
2. Коефіцієнт оборотності обігових коштів (обороті), %	-	51	14		
3. Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості (обороті), %	-	112	25		
5. Період погашення дебіторської заборгованості (днів)	-	320	1412		
6. Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості (оборотів), %	-	18	6		
7. Період погашення кредиторської заборгованості (днів)	-	2050	5987		
8. Коефіцієнт оборотності власного капіталу (оборотність), %	-	32	42		
3. Показники фінансової стійкості					
1. Власні обігові кошти (робочий, функціонуючий капітал) тис. грн.	598,70	-4520,60	-2233,90		
2. Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними коштами, %	81	-344	-24		
3. Коефіцієнт фінансової незалежності (автономії), %	74	15	4		
4. Коефіцієнт фінансової стабільності (коефіцієнт фінансування), %	279	18	4		
5. Коефіцієнт фінансової стійкості, %	94	40	54		
4. Показники ліквідності (платоспроможності)					
1. Коефіцієнт поточної ліквідності (покриття), %	530	23	81		
2. Коефіцієнт ліквідності швидкої, %	530	20	60		

3 Коефіцієнт ліквідності абсолютної,%	483	11	29		
---------------------------------------	-----	----	----	--	--

Тема 7. Правове, організаційне та методичне забезпечення функціонування контрольно-аудиторської підсистеми в ОАС СГ

Питання до розгляду:

1. Нормативно-правове регулювання контрольно-аудиторської діяльності в Україні
2. Види, форми і методи контролю
3. Організація підсистеми внутрішнього контролю.

Закони і кодекси України – регулятори контрольно-аудиторської діяльності. Піднормативні акти з питань аудиту і контролю. Принципи контролю.

Види контролю. Внутрішньогосподарський і внутрішньовідомчий контроль. Форми проведення контролю на суб'єктах господарювання. Загально-наукові методи контролю. Документальні методи контролю. Методи фактичного контролю.

Визначення основних складових організації внутрішнього контролю. Формування завдань внутрішнього контролю. Виокремлення об'єктів та етапів внутрішнього контролю. Форми реалізації внутрішнього контролю.

Тема 8. Порядок проведення контрольно-аудиторських процедур в обліково-аналітичних системах суб'єктів господарювання

Питання до розгляду:

1. Методика контролю грошових коштів суб'єкта господарювання
2. Методика контролю ТМЦ і основних засобів
3. Методика контролю стану розрахунків з дебіторами і кредиторами.

Мета і завдання контролю грошових коштів суб'єкта господарювання. Послідовність проведення контролю наявності та руху грошових коштів суб'єкта господарювання. Оформлення результатів контролю.

Мета і завдання контролю ТМЦ і основних засобів. Послідовність проведення контролю ТМЦ і основних засобів. Оформлення результатів контролю.

Мета і завдання контролю стану розрахунків з дебіторами і кредиторами. Послідовність проведення контролю стану розрахунків з дебіторами. Послідовність проведення контролю розрахунків з кредиторами. Оформлення результатів контролю.

Завдання 8.1.

1. Виявити порушення порядку здійснення господарських операцій з грошовими коштами:
 - перевірити дотримання касової дисципліни;
 - перевірити цільове використання готівки, отриманої з банку;
 - перевірити дотримання ліміту залишку готівки в касі;

-перевірити обґрунтованість оприбуткування та видачі готівки з каси.

2. Скласти акт ревізії касових операцій, описати виявлені порушення посилаючись на відповідні положення нормативно-правових актів.

Вихідні дані:

- 1) Листок касової книги №15 від 01.12.19
Залишок на початок дня: 110,00 грн.
ПКО № 120 отримано з банку по чеку на господарські потреби 2800,50
ВКО № 250 видано підзвіт Петренко на придбання канцтоварів 2800,50
ПКО № 121 оприбутковано від Петренко залишок підзвітної суми 100,50
на придбання канцтоварів
- 2) Листок касової книги №16 від 05.12.19
Залишок на початок дня: 120,50 грн.
ПКО № 122 отримано з банку по чеку на виплату зарплати 100360,23
ВКО № 251 видано Петренко зарплату за листопад 12120,40
ВКО № 252 видано Іваненко зарплату за листопад 10940,62
ВКО № 253 видано Павленко зарплату за листопад 12120,40
ВКО № 254 видано підзвіт Петренко для оплати послуг зв'язку 12050,00
- 3) Листок касової книги №17 від 06.12.19
Залишок на початок дня: 3040,31 грн.
ВКО № 256 видано Тарасенко зарплату за листопад 12040,41
ВКО № 257 видано підзвіт Петренко на канцелярські товари 1500,00
- 4) Листок касової книги №19 від 08.12.19
Залишок на початок дня: 490,90 грн.
ПКО № 124 оприбутковано від ПП "Лістрон" за оренду приміщення 15000,00
ПКО № 125 оприбутковано від Павленко залишок підзвітної суми 1800,00 на придбання канцтоварів
ВКО № 258 видано підзвіт Тарасенко для оплати послуг водопостачання 2250,00

Журнал ревізора

№п/п	Документ	Зміст порушення	Сума фін.санкцій	Нормативно-правовий акт, що порушено

Завдання 8.2. Перевірити повноту та своєчасність оприбуткування грошових коштів з банку в касу, описати виявлені порушення та вказати порушені нормативно-правові акти.

За листопад 2019 р. на філії концерну Атерка відповідно до банківських виписок, корінців чеків та касових документів ревізором отримано наступну інформацію:

номер чеку	Дата	сума	номер ПКО	Дата	Сума	Особа
KE 1234567	01.11	5600,00	112	01.11	5600,00	Іваненко
KE 1234568	03.11	210,00	113	04.11	210,00	Іваненко
KE 1234569	10.11	500,00	114	10.11	500,00	Іваненко
KE 1234571	12.11	250,80	115	12.11	250,70	Іваненко
KE 1234572	14.11	3650,13	116	15.11	3560,13	Іваненко
KE 1234573	15.11	2780,45	117	16.11	2180,45	Гарасенко
KE 1234574	20.11	960,50	118	20.11	960,50	Іваненко
KE 1234575	22.11	100,90	119	22.11	100,90	Іваненко

Журнал ревізора

№п/п	Документ	Зміст порушення	Сума фін.санкцій	Нормативно-правовий акт, що порушено

Журнал ревізора

№п/п	Документ	Зміст порушення	Сума фін.санкцій	Нормативно-правовий акт, що порушено

4. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Полягає у проведенні дослідження ОАС СГ в окремо визначеній галузі або виду діяльності. Індивідуальне завдання поєднане із завданням самостійної роботи, є ситуативним і формується шляхом індивідуалізації вхідних даних. Виконане індивідуальне завдання структурно передбачає вступ, основну частину, висновки і список використаних джерел. Загальний обсяг від 20 до 30 сторінок (шрифт - 14, інтервал – 1). На основі виконаного індивідуального завдання складається презентація (10-12 слайдів). Оцінюється виконане індивідуальне завдання до 40 балів.

Методи контролю

Успішність студентів оцінюється за результатами поточного і підсумкового контролю. **Поточний контроль** здійснюється опитуванням студентів, проведенням контрольних робіт (написанням модульних завдань), прийняттям виконаних завдань самостійної (індивідуальної) роботи.

Результат поточного контролю формує, разом з результатом семестрового іспиту, загальну підсумкову оцінку рівня засвоєння студентами даної дисципліни.

Завдання поточного контролю оцінюються в межах від 0 до 50 балів.

Об'єктом оцінювання поточного контролю знань студента є:

- а) систематичність та активність роботи протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни;
- б) виконання завдань самостійної (індивідуальної) роботи;
- в) написання тестових завдань;
- г) рівень виконання модульних завдань.

Оцінка за систематичну роботу та активність студентів протягом семестру становить до 10 балів.

Указані 10 балів студент може отримати впродовж семестру за наявності позитивних оцінок (2 відповіді по 5 балів кожна), отриманих студентом безпосередньо на практичних заняттях за вивчення теорії та розв'язування практичних завдань.

За розв'язування практичних завдань, в умовах дистанційного навчання (індивідуального графіку) студент отримує до 50 балів: за виконання у визначений термін усіх завдань (якщо у викладача не було суттєвих зауважень щодо їхнього змісту та оформлення) та їх за захист у встановлений термін.

З метою перевірки засвоєння студентами матеріалу за темами дисципліни "ОАС СГ", а також для надання студентам можливості набути практичних навичок письмового викладу навчального матеріалу з погляду повноти, правильності щодо суті та логічної послідовності передбачено також обов'язкове виконання контрольної роботи (модулю) проміжного контролю, за результатами якої студент може отримати решту (10: по 0,5 бали за кожен тест).

Завдання для проведення контрольних робіт (модульні завдання) включають визначення (по 0,5 бала), тестові завдання (по 0,25 бала).

Проведення контрольної роботи (модульного завдання) здійснюється згідно з установленим порядком проведення іспиту в університеті.

Здані для перевірки роботи (завдання) оцінює керівник курсу та викладач, який веде практичні заняття. Результати оголошуються на наступному практичному занятті. Контрольні роботи (модульні завдання) повертаються студентам.

Оцінка за контрольну роботу виставляється на основі оцінок кожного питання контрольної роботи (модульного завдання).

Студенти, які подають наукові роботи на конкурси, конференції й олімпіади та за результатами поточного контролю знань не набрали 50 балів, за рішенням керівника курсу, на підставі результатів виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань, додатково можуть отримати 10 балів.

Бальні оцінки результатів поточного контролю виставляються за кожною темою змістових модулів.

У разі невиконання завдань поточного контролю з об'єктивних причин студент має право за дозволом декана скласти їх до останнього практичного заняття. Порядок складання визначає викладач.

Підсумковий контроль засвоєння знань студентів здійснюється у формі заліку, під час якого студент може отримати решту 50 балів (зі 100). За результатами набраної кількості балів оформляється залік.

Об'єктом контролю знань студентів є результати виконаних письмових завдань. Завдання з дисципліни "ОАС СГ" містять тестові завдання і розписові питання, що охоплюють усі теми семестрової частини дисципліни.

В основу завдань покладені такі основні вимоги до підготовки студента:

- а) системне розуміння сутності економічних явищ і процесів;
- б) чітке формулювання понять та термінів;
- в) розуміння принципів, методичних прийомів і підходів до розв'язання передбаченого завданням питання;
- г) знання законодавчих актів і нормативно-правових документів;
- д) складання і подання необхідних документів.

Кожне питання (пункт) завдання попередньо оцінюється кількістю виконаних студентом дій, що дозволяє однозначно ідентифікувати відповідь. Виконана дія є результатом застосування знань та реалізації вмінь. Кількість правильно виконаних дій відображає рівень підготовки студента відповідно до критеріальних вимог.

Отримана сума балів переводиться в оцінки за шкалою ECTS і національною шкалою з допомогою таблиці відповідності.

Шкала оцінювання: Університету, національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Визначення	Залікова оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Відмінно	

81 – 89	B	Дуже добре	Зараховано
71 – 80	C	Добре	
61 – 70	D	Задовільно	
51 – 60	E	Достатньо	
0 – 50	FX	Незадовільно	Не зараховано (з можливістю повторного складання)
0 – 50	FX	Незадовільно	не зараховано (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

10. Методичне забезпечення:

1. Швець В. Силабус навчальної дисципліни “Обліково-аналітичні системи суб’єктів господарювання” що викладається в межах освітньо-наукової програми підготовки бакалавра першого (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за вільним вибором студентів з усіх спеціальностей. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2021. - 8 с.
2. Швець В. Робоча програма “Обліково-аналітичні системи суб’єктів господарювання” для студентів за напрямом підготовки 071 “Облік і оподаткування” / Швець В.С./ Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. - 14 с.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 року № 996–XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=996-14>
2. Господарський кодекс України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/>.
3. Кодекс законів про працю України від 10.09.96 р. № 357/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=32208&p=1244804203896533>.
4. Податковий Кодекс України: прийнятий Верховною Радою України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pro-u4ot.info/index.php?section=browse&CatID=241>.
5. Закон України “Про оплату праці” від 24.03.95 р. № 108/95-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=108%2F95%E2%F0>.
6. Закон України “Про відпустки” від 15.11.96 р. № 504/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/main.cgi?nreg=504%2F96%E2%F0&p=1244804203896533>.
7. Закон України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування” від 09.07.03 р. № 1058-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1058-15&p=1244804203896533>.
8. Закон України “Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування у зв’язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими

- похованням” від 18.01.01 р. № 2240-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=224014&p=1244804203896533>
9. Закон України “Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття” від 02.03.00 р. № 1533-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=153314&p=1244804203896533>.
 10. Закон України “Про страхові тарифи на загально-обов’язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності” від 22.02.01 р. № 2272-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2272-14>.
 11. Обліково-аналітичні системи суб’єктів господарської діяльності в Україні // Матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (25–26 березня 2005 р.) / За ред. В. Є. Швеця. – Львів: ЛНУ ім. Івана Франка. – Інтереко. – № 15. – Ч. II. – 2005. – 774 с.
 12. Обліково-аналітичні системи: глобальний і національний аспекти // Матеріали міжнар. наук.-практ. конф. присвяченої 35-річчю кафедри бухгалтерського обліку і аудиту (16–17 травня 2006 р). – Полтава: РВЦ ПУСКУ, 2006. – Ч. 1. – 296 с.
 13. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов’язань і господарських операцій підприємств і організацій : затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р. № 291 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?page=2&nreg=z0918-04>.
 14. План рахунків бухгалтерського обліку банків : затверджений постановою правління Національного банку України від 17 червня 2004 р. № 280 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?page=2&nreg=z0918-04>.
 15. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку : затверджене наказом Міністерства фінансів України від 24 травня 1995 р. № 88 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95>.
 16. Проблеми теорії та практики обліково-аналітичних наук / За заг. ред. д-ра екон. наук, проф. О. Ковалюка і канд. екон. наук, проф. В. Швеця. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2017. – 440 с.
 17. Максимова В.Ф. Класифікація внутрішнього економічного корпоративного контролю / В.Ф. Максимова // Вісник Львівської комерційної академії. – Сер.: Економічна. – Вип. 16. – Львів: Львівська комерційна академія, 2004. – С. 316-323.
 18. Мних Є.В. Економічний аналіз: підручник / Є.В. Мних. – К.: Знання, 2011. – 630 с.
 19. Швець В. Основи бухгалтерського обліку та судово-бухгалтерської експертизи. Підручник. – Київ: Каравела, 2008. – 240 с.
 20. Швець В. Є. Досвід моделювання облікового процесу у працях українських вчених (кінець ХІХ – перша третина ХХ століття) // Вісник Київ. нац. торговельно-економічного у-ту. – К., 2008. – № 5. – С. 28–36.
 21. Швець В. Є. Розвиток обліково-аналітичних систем суб’єктів господарювання в Україні : монографія / Володимир Швець. – Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – 448 с.
 22. Швець В. Є. Експоненціальність та історизм у прогнозуванні розвитку обліково-аналітичних наук / Матеріали міжнародної науково-практичної

- конференції “Розвиток бухгалтерського обліку, економічного аналізу та аудиту у ХХІ столітті”, м. Житомир, 6-7 листопада 2015 р. Житомир : ЖДТУ, 2015. – С. 106-108.
23. Швець В. Досвід формування вимог до аудитора в Україні / “Стратегія розвитку аудиту в умовах глобалізації економічних відносин” : Тези доп. міжнародної науково-практичної конф. - Київ : КНТУ, 2016. – С. 52-54.
 24. Швець В. Є. Кодифікація рахунків бухгалтерського обліку Ревізійним союзом українських кооператив / В. Є. Швець // Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. Вісник Національного університету “Львівська політехніка”. – 2017. - №862. - С. 274-280.
 25. Швець В. Теоретико-методологічні основи формування обліково-аналітичних систем суб’єктів господарювання в Україні // Збірник наук.праць ЛНУ ім. І. Франка: Формування ринкової економіки в Україні. – Вип. 37, частина 2. – Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2017. – С. 246-252.
 26. Швець В. Базові принципи етики бухгалтера і аудитора в сучасній інформаційній економіці / Володимир Швець // Проблеми становлення інформаційної економіки в Україні: Мат-ли міжн. наук.-практ. конф. (19-21 жовтня 2017 р.) – Львів: Левада, 2017. - С. 77-80.
 27. Швець В. Фінансова звітність «Дніпросоюзу» в УНР (з нагоди 100-ліття суб’єкту суспільного інтересу) // Вісник Житомир. держ. технолог. ун-ту : Сер. економічні науки. № 4 (82) – Житомир: ЖДТУ, 2017. – С. 65–71.
 28. Швець В. Українська парадигма обліку, аналізу і контролю в умовах надзвичайних ситуацій / Сучасний стан та перспективи розвитку обліку, аналізу, аудиту, звітності і оподаткування в умовах євроінтеграції: тези доповідей II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Ужгород, 16 квітня 2020 р.). Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2020. С. 116-119.
 29. Швець В. Є., Павлік І. Є. Досвід оцінювання земельних ресурсів у Катеринославській губернії на початку ХХ століття / Сучасний рух науки: тези доп. X міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 2-3 квітня 2020 р. – Дніпро, 2020. – Т.2. – С. 697-701.
 30. Швець В.Є. Діяльність банківського сектору України в умовах надзвичайних ситуацій / Інтеграція України у європейський та світовий фінансовий простір: збірник тез XIV міжнародної науково-практичної конференції, приуроченої до 80-річчя Львівського інституту ДВНЗ «Університет банківської справи», 21 травня 2020 року / Львівський інститут ДВНЗ «Університет банківської справи». — Львів, 2020. – С. 74-76.

Допоміжна література.

1. Shvets V., Pavlik I. Formation of the basic principles of ethics for specialists of accounting and analytical sciences in modern information economics / Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія: економічні науки №2 (84) - Житомир, 2018. - 39-44с.
2. Shvets, V. Some aspects of the Ukrainian-Polish cross-border cooperation in the field of control for the conservation of cultural and historical values / Contemporary Socio-Economic Issues of Polish-Ukrainian Cross-border Cooperation // Publication of the Scientific Papers of the International Scientific Conference. Center of European Projects, Warsaw 2017. P. 15-37.
3. Zabolotskyu, T., Vitlinskyu, V., Shvets, V. (Ukraine). Optimality of the minimum VaR portfolio using CVaR as a risk proxy in the context of transition to Basel III:

- methodology and empirical study. *Economic Annals-XXI: Volume 174, Issue 11-12* December 28, 2018. P. 43-50. doi: <https://doi.org/10.21003/ea.V174-07>
4. Shvets, V., Pelehk, U. Perspectives of application of the Polish-Ukrainian historical heritage experience in banking sektor / Cross-border heritage as a basis of Polish-Belarusian-Ukrainian Cooperation // Publication of the Scientific Papers of the International Scientific Conference. Center of European Projects, Warsaw 2018. P. 217-239.
 5. Швець В. Є. Обліково-аналітичні документи армії Української Народної Республіки / Розвиток обліково-аналітичного забезпечення системи менеджменту підприємств: колективна монографія - за ред.проф. Куцика П.О. та проф. Пилипенка Л.М. - Львів: Національний університет "Львівська політехніка", 2019. - С. 69-89.
 6. Shvets V. Accounting and analytical problems of cultural heritage security in polish-ukrainian cross-border cooperation. *EEM All Volumes and Issues Volume 7, Number 1*, 2020, URL: <http://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2020/apr/21264/200262maketvosstanovlen-35-48.Index Copernicus>
 7. Shvets V. Accounting Book of the Lviv Mint (1656–1657) as a Source of Accounting and Analytical Experience in Managing Business Entities in Emergencies *EEM. 2020; Volume 7, Number 2* : pp. 33 – 45. URL: <http://science.lpnu.ua/eem/all-volumes-and-issues/volume-7-number-2-2020/accounting-book-lviv-mint-1656-1657-source>.
 8. Shvets V., Shevtsiv L., Mishchuk N., Melnyk B., Humen Yu., Mudrak M. Investment Attractiveness of Land Resources of Ukraine // 10th International Conference "Advanced Computer Information Technologies" ACIT'2020 – Doggendorf, 16-18 September 2020; p. 699-703. Scopus.

Інформаційні ресурси Інтернету

1. Сайт Верховної Ради України: <http://www.rada.kiev.ua>
2. Сайт Мінфіну України: <http://www.minfin.gov.ua>
3. Сайт Президента України: <http://www.prezident.gov.ua>
4. Сайт Уряду України: <http://www.kmu.gov.ua>